

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON
KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU
Broj: 51 0 P 139064 25 Gži
Novi Travnik, 20.5.2025. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku, u vijeću sastavljenom od sudija: Alma Islamović, kao predsjednica vijeća, Aida Pezer-Alić i Denis Trifković, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tražiteljice izvršenja D. R. iz N. T., ulica ..., koju zastupa punomoćnica Elma Bračković, advokatica iz Sarajeva, ulica Radnička 19B, protiv izvršenika A. R. iz T., ..., koga zastupa punomoćnica Branka Praljak, advokatica iz Novog Travnika, ulica Stjepana Radića 13, radi duga u iznosu od 3.200,00 KM, odlučujući o žalbi tražiteljice izvršenja izjavljenoj protiv rješenja Općinskog suda u Travniku broj: 51 0 P 139064 24 I od 13.12.2024. godine, u sjednici vijeća, održanoj dana 20.5.2025. godine, donio je slijedeće:

RJEŠENJE

Žalba tražiteljice izvršenja se uvažava, rješenje Općinskog suda u Travniku broj: 51 0 P 139064 24 I od 13.12.2024. godine ukida i predmet vraća na ponovni postupak.

Obrazloženje

Pobijanim rješenjem, stavom prvim, prigovor izvršenik izjavljen na rješenje o ovrsti broj: 51 0 P 139064 24 I od 12.7.2024.godine je usvojen, ukinuto pomenuto rješenje o izvršenju i sve provedene izvršne radnje i izvršni postupak obustavljen.

Određeno je da svaka strana snosi svoje troškove postupka.

Protiv navedenog rješenja žalbu je blagovremeno izjavio tražitelj izvršenja kojim pobija rješenje u cijelosti iz svih žalbenih razloga propisanih čl. 208. ZPP sa prijedlogom da se žalba uvaži, pobijano rješenje ukine i predmet vrati na ponovni postupak.

Odgovor na žalbu nije dostavljen.

Nakon što je ispitao osporeno rješenje u granicama navoda iz žalbe i po službenoj dužnosti u smislu člana 221. Zakona o parničnom postupku („Službene novine Federacije BiH“ broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15-u daljem dijelu teksta: ZPP) i člana 21. Zakona o izvršnom postupku („Službene novine Federacije BiH“ broj 32/03, 52/03, 33/06, 39/06, 39/09, 35/12 i 46/16- u daljem dijelu teksta: ZIP), ovaj sud je zaključio:

Žalba je osnovana.

Iz spisa proizilazi da je prijedlog za izvršenje podnesen dana 28.6.2024.godine na osnovu izvršne isprave - izvršne i pravosnažne Presude Općinskog suda u Travniku broj: 51 0 P 139064 18 P od 31.5.2018. godine radi naplate novčanog potraživanja u iznosu od 3.200,00 KM na ime neplaćenih potraživanja po osnovu izdržavanja, sa zakonskim zateznim kamatama opredjeljenim u prijedlogu za izvršenje, te troškovima izvršnog postupka. Postupajući po predmetu sud je dana

12.7.2024.godine usvojio prijedlog za izvršenje i donio rješenje o izvršenju protiv kojeg je izvršenik izjavio prigovor u kojem je osporio rješenje o izvršenju prigovorom zastare potraživanja za potraživanja za period od maja 2018.godine do septembra 2018.godine i dostavio sudu uplatnice za ostatak potraživanja u period od 2023.godina/2024.godina za koje je određena izvršenje,, kao i uplatnicu na ime troškova izvršnog postupka u iznosu od 620,90 KM koji su uplaćene na račun punomoćnice tražiteljice izvršenja. Postupajući po prigovoru sud je donio pobijano rješenje.

Osnovano žalitelj ukazuje na pogrešnu primjenu materijalnog prava. Prvostepeni sud je zaključio da je prigovor zastare djelomično osnovan zasnivajući svoju odluku na čl. 372. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ" broj 29/78, 57/89, "Službeni list SR BiH" broj 2/92, 13/93 i 13/94, "Službene novine F BiH" broj 29/03 - u daljnjem tekstu ZOO), kojim je propisano da potraživanja povremenih davanja koja dospijevaju godišnje ili u kraćim određenim razmacima vremena (povremena potraživanja), pa bilo da se radi o sporednim povremenim potraživanjima, kao što je potraživanje kamata, ili da se radi o takvim povremenim potraživanjima u kojima se iscrpljuje samo pravo, kao što je potraživanje uzdržavanja, zastarijevaju za tri godine od dospelosti svakog pojedinog davanja. Na temelju prednjeg člana sud je djelomično uvažio prigovor smatrajući da su potraživanja za period od mjeseca maja 2018. godine do mjeseca septembra 2018. godine u ukupnom novčanom iznosu od 1.000,00 KM zastarjela jer je prijedlog za izvršenje podnesen tek 28.6.2024.godine kada je u smislu čl. 388. ZOO došlo do prekida zastarjelosti. Pogrešna primjena materijalnog prava se ogleda u činjenici da je prvostepeni sud kod ocjene osnovanosti prigovora zastare zanemario čl. 381. ZOO kojim je propisano da zastarijevanje ne teče između roditelja i djece dok traje roditeljsko pravo.

Zastoj zastarjelosti predstavlja nemogućnost da uslijed nastupanja određenih okolnosti zastarjelost otpočne, odnosno da već započeta zastarjelost nastavi teći sve dok takve okolnosti postoje. Prestankom okolnosti koje uzrokuju zastoj zastarjelost nastavlja teći, a vrijeme proteklo prije nastupanja okolnosti uračunava se, odnosno ukoliko nije ni počelo teći, počinje teći. Zastoj zastarjelosti se zasniva na ideji da povjerilac ne mora biti jedno određeno vrijeme u stanju da svoje pravo ostvari (agere non valenti non currit praescriptio). Okolnosti koje mogu prouzrokovati zastoj dijelimo na subjektivne – one koje su na strani povjerioca ili dužnika i na objektivne. Subjektivne su okolnosti one koje predstavljaju određen odnos između stranaka, tako da zastarjelost ne teče između bračnih partnera, roditelja i djece dok traje roditeljsko pravo, štićenika i staratelja te organa starateljstva dok traje starateljstvo i ne budu položeni računi i između izvanbračnih partera.

Obzirom da je tražiteljica izvršenja rođena 6.9.2005.godine jasnim se poprima da je u toku 2018.godine bila maloljetna, slijedom čega zastarijevanje potraživanja izdržavanja nastalih u toku te godine nije moglo teći zbog ograničenja propisanih čl. 381.ZOO koji je onemogućavao da zastarjelost počne teći u odnosu na sva dospjela, a neplaćena potraživanja sve do njenog punoljetstva, kada je u smislu čl. 156. Porodičnog zakona FBiH prestalo roditeljsko staranje što je imao za posljedicu početak toka zastarjelosti svih do tada nastalih i dospjelih, a neplaćenih iznosa izdržavanja. Činjenica da je čl. 372. ZOO propisano da se potraživanjem povremenih davanja smatra i potraživanje izdržavanja ne isključuje primjenu čl. 381. ZOO jer potraživanja izdržavanja izvršnom ispravom mogu biti dosuđena i punoljetnom

djetetu i drugim licima koji po odredbama Porodičnog zakona ostvaruju pravo na izdržavanje koje im je priznato izvršnom ispravom, slijedom čega se kod mladb. tražitelja izvršenja, kod ocjene osnovanosti prigovora zastare mora voditi računa o čl. 381. ZOO što je prvostepeni sud propustio što je imalo za posljedicu pogrešnu primjenu materijalnog prava i u konačnom nepravilnu i nezakonitu odluku u tom dijelu.

Žalitelj osnovano žalbom ukazuje na nepravilno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje i povredu čl. 8. ZPP. Naime, iz obrazloženja pobijanog rješenja proizilazi da je sud na osnovu Izvoda sa računa za period od 1.5.2022.godine do 20.5.2024.godine utvrdio da je dana 11.4.2022.godine dva puta uplaćeno po 200,00 KM; dana 29.8.2023.godine dva puta po 20,00 KM, dana 1.9.2023.godine tri puta po 180,00 KM, dana 13.11.2024.godine dva puta po 100,00 KM, dana 12.12.2023.godine tri puta po 100,00 KM, dana 15.1.2024.godine tri puta po 100,00 KM, što ukupno iznosi 1.780,00 KM za period za koji je određeno izvršenje. Na osnovu uvida u kopije tri uplatnice od 01.8.2024.godine u iznosima od po 800,00 KM, te 870,00 KM, te 620,90 KM sud je utvrdio da je izvršenik platio na račun tražiteljice još iznos od 1.670,00 KM što nije sporno jer je i njena punomoćnica to potvrdila i dostavila dokaze kopije ispisa na naznačene iznose, a iznos od 620,90 KM izvršenik je uplatio direktno na račun punomoćnice tražiteljice izvršenja na ime troškova postupka koji se sastoje od zastupanja i poduzimanja svih radnji po punomoćnici tražiteljice izvršenja. Dakle, prvostepeni sud je na osnovu uvida u ove dokaze, dostavljene od strane izvršenika, utvrdio da je izvršenik na račun tražiteljice izvršenja za period za koji je pokrenuto izvršenje ukupno uplatio iznos od 3.450,00 KM sa sudskom taksom u iznosu od 150,00 KM.(naznačena sudska taksa po rješenju suda na uplatnicama od 1.8.2024.godine).

Prvostepeni sud cijeni da je prigovor osnovan u dijelu zakonskih zateznih kamata uz obrazloženje da tražiteljica izvršenje nije predložila vještačenje po vještaku finansijske struke slijedom čega sud nije mogao sa sigurnošću utvrditi visinu kamate i njen iznos jer su plaćanja evidentirana u obrocima i skupnim iznosima kako je objašnjeno u dokazima.

Odredbom čl. 8. ZPP, na čiju primjenu upućuje čl. 21. stav 1. ZIP je propisano da je sud dužan cijeniti svaki dokaz pojedinačno i u međusobnoj vezi, te tek nakon takve ocjene dokaza odlučiti o osnovanosti zahtjeva. Članom 7. stav 1. i 123. stav 1. ZPP je propisano da su strane dužne dokazati činjenice na kojim temelje svoje zahtjeve (čl. 123.ZPP). Naprijed navedeni članovi daju pravo strankama u izvršnom postupku da dokazuju osnovanost/neosnovanost prigovora, a obavezuju sud da sa ciljem pravilne primjene čl. 47. ZIP cijeni njihove dokaze, po potrebi i prema okolnostima slučaja, zakaže ročište za raspravljanje po prigovoru čl. 48. stav 3. ZIP.

U konkretnom slučaju sud je svoju odluku zasnivao samo na dokazima izvršenika, zanemarujući činjenicu da je i tražiteljica izvršenja u podnesku od 15.8.2024.godine predložila vještačenje po vještaku ekonomske struke za slučaj da sud ne prihvati, u tom podnesku izvršeno preciziranje neplaćenih potraživanja, uključujući i zakonske zatezne kamate određene rješenjem o izvršenju, slijedom čega ne stoji tvrdnja prvostepenog suda da sud nije mogao utvrditi visinu zakonskih zateznih kamata i njihov iznos, zbog čega je primjenom čl. 126. ZPP usvojio prigovor izvršenika u tom dijelu cijeneći da je na tražiteljici bio teret dokazivanja osnovnosti ovog zahtjeva i njegove visine, koju obavezu nije izvršila. Prvostepeni sud je zanemario odredbu

313. ZOO po kojem se uračunavanje ispunjenja vrši na način da kamate i troškovi imaju prvenstvo u odnosu na glavno potraživanje

Iz ove odredbe proizilazi da se kamata, koja je određena rješenjem o izvršenju, kao što je ovdje slučaj, namiruje prije glavnog potraživanja, kao i obavezu suda da sa ciljem pravilnog i potpunog namirenja omogući izvođenje dokaza na okolnosti visine kamate. Dakle, prvostepeni sud kod ocjene osnovanosti prigovora nije mogao izvesti zaključak da je dostavljenim uplatama dokazano da je glavno potraživanje plaćeno, a primjenom čl. 126. ZPP usvojiti prigovor u dijelu odluke o zateznim kamatama uz obrazloženje da tražiteljica izvršenja nije predložila vještačenje, iako jeste, o čemu sud nije odlučio, zanemarujući postojanje ovog dokaznog prijedloga i ograničavajući svoju ocjenu na plaćenost glavnog duga i troškova izvršnog postupka. Obzirom da je ZIP propisan način namirenja po kojem se prvenstveno namiruju zatezne kamate koje imaju prednost u odnosu na glavno potraživanje, što je identično i načinu uračunavanja propisanim čl. 313. ZOO po kojem se uračunavanje ispunjenja vrši na način da kamate i troškovi imaju prvenstvo u odnosu na glavno potraživanje to se i kod ocjene suda o osnovanosti prigovora izjavljenog na rješenje o izvršenju u činjeničnoj situaciji kada izvršenik tvrdi i dostavljenim dokazima nastoji dokazati da je obaveza ispunjena u cijelosti, mora poći od ocjene da li su namirena sva potraživanja iz izvršne isprave i troškovi postupka, jer cilj izvršnog postupka, u situaciji kada je određeno izvršenje radi namirenja i sporednih potraživanja, jeste njihova naplata, koja po odredbama ZIP i normama materijalnog prava (ZOO) podrazumijeva da se prvo cijeni namirenje/isplata zakonskih zateznih kamata, zatim troškova postupka i tek onda glavnog potraživanja slijedom čega prvostepeni sud pravilnom primjenom čl. 47. i 49. ZIP može odbiti prigovor izvršenika kao neosnovan samo ukoliko dostavljeni dokazi pružaju dovoljno uporišta za zaključak da je izvršenik platio sve ono zbog čega je određeno izvršenje (kamate, glavni dug i troškovi).

Nadalje, žalbom se osnovano ukazuje da je prvostepeni sud pogrešno utvrdio činjenično stanje u dijelu glavnog duga, kada je odluku o osnovnosti prigovora zasnivao na Izvodu sa računa izvršenika UniCredit bank d.d. od 1.5.2018.-20.5.2024.godine, cijeneći kao uplate izvršnom ispravom dosuđenih izdržavanja u mjesečnom iznosu od po 200,00 KM uplate u novčanim iznosima od po 20,00 KM i 100,00 KM koje su u tom izvodu evidentirane kao :“đeparac i :”za rođendan”, zemarujući činjenicu da su na tom izvodu evidentirane uplate u novčanim iznosima od po 200,00 KM kao :” alimentacija za D.”. Dakle, prvostepeni sud je cijenio da je izvršenik platio potraživanje po osnovu glavnog duga zasnivajući svoju odluku na Izvodu u kojem su evidentirane uplate alimentacije u dosuđenim iznosima od po 200,00 KM, ali i uplate u manjim novčanim iznosima od po 20,00 KM na ime đeparca i po 100,00 KM na ime rođendana iako su na tim izvodima takve vrste uplata evidentirane po tri puta u toku jednog dana, što kod tražiteljice izvršenja izaziva sumnju u validnost tog Izvoda kroz zaključak da je nelogično da izvršenik na ime rođendana u jednom danu uplati tri puta po 100,00 KM, koji s obzirom da sud ne posjeduje stručno ekonomsko znanje, dovodi u pitanje postojanje, namjenu i visinu tih uplata, pa samim tim i pravilnost zaključka prvostepenog suda da se iste mogu tretirati kao uplate izdržavanja upravo u tim iznosima (3 x 100,00 KM).

Ovi žalbeni navodi su osnovani. Izvršnom ispravom je izvršenik obavezan na plaćanje izdržavanja u mjesečnim iznosima od po 200,00 KM, sa kojom obavezom je izvršenik bio upoznat, i na temelju dostavljenog Izvoda svoju obavezu djelomično

izvršavao na način da je plaćao upravo taj novčani iznos (200,00 KM) uz naznaku da se odnosi :“ na alimentaciju za D.“. Međutim, upravo na tom Izvodu su evidentirane uplate u manjim novčanim iznosima (20,00 KM i 100,00 KM) na kojim je naznačena druga svrha uplate (đeparac i alimentacija). Obzirom da je izvršenik, kao otac tražiteljice izvršenja, neovisno od presudom utvrđene obaveze, mogao vršiti i druga plaćanja, odnosno za neke druge svrhe kao što je rođendanski poklon ili đeparac, koje se ne mogu uračunati u potraživanja izdržavanja, prvostepeni sud na temelju ovog Izvoda nije mogao izvući zaključak da je glavni dug plaćen, niti tretirati uplate od po 20,00 KM i 100,00 KM kao uplate na ime izdržavanja, tim prije što su na tom izvodu evidentirane i po tri uplate u toku jednog dana u istom iznosu sa istom svrhom.

U ovakvoj činjeničnoj i pravnoj situaciji prvostepeni sud je učinio povrede članova 39. stav 2.i 98. stav 2. ZIP, ali i čl. 48. stav 3. ZIP na način da nije zakazao ročište povodom prigovora i pozvao tražitelja izvršenja da u skladu sa čl. 148. ZPP predloži zadatak vještaku, kao stručnom licu, koje bi s obzirom na svoje znanje dao odgovor na pitanje koliko je uplata doista izvršeno, na što se one odnose, obračun zakonskih zateznih kamata i tek tada, nakon prijema nalaza i mišljenja, u skladu sa čl. 8. ZPP cijenio da li je potraživanje namireno u cijelosti ili ne. Ove povrede imale su za posljedicu da je sud primjenom čl. 47. , 48. i 49. ZIP usvojio prigovor u cijelosti bez da je utvrđena stvarna visina dugovanja po svim osnovama (zakonske zatezne kamate, troškovi postupka i glavni dug) za koje je određeno izvršenje, koje zbog usvajanja prigovora izvršenika nije utvrđeno na štetu tražiteljice izvršenja, kojoj su odlukom suda priznate i zakonske zatezne kamate čija visina niti je utvrđivana, nisu su naplaćene, što prigovor izvršenika ne čini osnovanim kako to pogrešno zaključuje prvostepeni sud.

O troškovima žalbenog postupka prvostepeni sud će odlučiti u konačnoj odluci (čl. 397 .stav stav 3. ZPP).

Iz navedenih razloga, a po osnovu člana 235. tačka 3. ZPP, u vezi s odredbom iz čl. 21, st. 1 .ZIP žalbu uvažio i prvostepeno rješenje ukinuo.

U ponovnom postupku prvostepeni sud će postupiti na način ukazan u ovom rješenju.

Predsjednica vijeća

Alma Islamović